

264

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 13 sierpnia 1958 r.

w sprawie form rozliczeń za dostawy, roboty i usługi pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 3 i art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o rozliczeniach pieniężnych jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 44, poz. 215) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozliczenia między jednostkami gospodarki uspołecznionej za dostawy, roboty i usługi mogą być dokonywane w jednej z form przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

2. Podstawą rozliczeń jest faktura wystawiona stosownie do warunków umowy po całkowitym lub częściowym wykonaniu zamówienia. Faktura powinna być w celu rozliczenia przesłana bezpośrednio do płatnika lub złożona w banku — zależnie od formy rozliczenia — w ciągu 3 dni roboczych, liczonych od następnego dnia roboczego od daty wykonania umowy lub zamówienia.

3. Za datę wykonania umowy bądź zamówienia uważa się w zależności od przewidzianego w umowie sposobu wykonania datę:

- a) wysyłki towaru przez dostawcę,
- b) odbioru towaru lub roboty przez odbiorcę,
- c) wykonania usługi,
- d) okresowego obliczenia przy dostawach, usługach i robotach wykonywanych w sposób ciągły i periodyczny,
- e) otrzymania przez jednostkę organizującą tranzyt faktury bezpośredniego dostawcy (tranzyt rozliczany).

W razie gdy umowa lub zamówienie przewiduje wydanie towaru lub odbiór roboty po uprzednim powiadomieniu przez dostawcę o przygotowaniu do odbioru, a odbiorca nie zgłosi się po odbiór w terminie przewidzianym w umowie lub zamówieniu albo w terminie wyznaczonym przez dostawcę, za datę wykonania umowy lub zamówienia uważa się datę, w której termin ten upłynął. Przepis ten ma odpowiednio zastosowanie, w razie gdy przewidziana w umowie bądź zamówieniu wysyłka towaru nie może nastąpić z winy odbiorcy.

§ 2. 1. Rozliczenia gotówkowe przeprowadza się przez wręczenie znaków pieniężnych albo czeku gotówkowego oraz za pomocą przekazu bankowego, przekazu pocztowego lub pobrania pocztowego. Górna granica rozliczeń gotówkowych wynosi zł 1.500.— w stosunku do jednorazowej transakcji.

2. Rozliczenia bezgotówkowe mogą być przeprowadzane w jednej z następujących form:

- 1) inkaso bankowe,
- 2) polecenie przelewu,
- 3) czek rozrachunkowy,
- 4) akredytywa.

3. Rozliczenia za dostawy towarów, od których podatek obrotowy lub różnice budżetowe płatne są przy wpływie należności za te towary, powinny być dokonywane w formie inkasowej.

4. Z wyjątkiem przypadku wymienionego w ust. 3 formę rozliczeń ustalają strony w drodze umowy przestrzegając warunków określonych dla danej formy. W razie braku umowy formę rozliczeń określa wierzyciel.

§ 3. 1. Rozliczenie w formie inkasa bankowego następuje na podstawie żądania zapłaty wystawionego przez wierzyciela i złożonego w banku. Obciążenie rachunku dłużnika następuje po wyrażeniu przez niego zgody na zapłatę.

2. Terminy określone w art. 7 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o rozliczeniach pieniężnych jednostek gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 44, poz. 215) uważa się za zachowane, jeżeli obciążenie rachunku dłużnika nastąpi najpóźniej w następnym dniu roboczym po terminie płatności. O dacie obciążenia rachunku dłużnika bank zawiadamia wierzyciela.

3. Akcept powinien być bezwarunkowy. Akcept może dotyczyć całości lub części kwoty objętej żądaniem zapłaty.

4. Dłużnik może z góry wyrazić zgodę (akcept) na pokrywanie z jego rachunku określonych zobowiązań.

5. Dłużnik może upoważnić bank do pokrywania z jego rachunku określonych zobowiązań po upływie 5 dni roboczych od dnia wysłania przez bank wezwania do zapłaty, o ile w ciągu tego okresu dłużnik nie złoży odmowy akceptu.

6. Żądania zapłaty za dostawy towarów, o których mowa w § 2 ust. 3, podlegają pokryciu przez bank po upływie 5 dni roboczych od dnia wysłania przez bank wezwania do zapłaty, o ile w ciągu tego okresu dłużnik nie złoży odmowy akceptu.

7. Terminy ustalone w ust. 5 i 6 bank może przedłużyć do 7 dni roboczych, gdy siedziba płatnika jest znacznie oddalona od banku.

8. Zgody dłużnika nie wymaga pokrycie żądań zapłaty opartych na tytułach egzekucyjnych (sądowych, arbitrażowych, administracyjnych).

9. Akcept lub odmowa akceptu nie pozbawiają dłużnika i wierzyciela prawa do późniejszego wystąpienia z wzajemnymi roszczeniami.

10. Jeżeli dłużnik w terminie 15 dni od dnia wysłania przez bank wezwania do zapłaty nie wyrazi akceptu albo jeżeli zaakceptowane żądanie zapłaty nie zostanie pokryte w ciągu 30 dni od daty akceptu — bank zwraca wierzycielowi żądanie zapłaty. Żądania zapłaty oparte na tytułach egzekucyjnych (sądowych, arbitrażowych, administracyjnych) bank przechowuje do czasu pokrycia należności, chyba że wierzyciel zażąda zwrotu tytułu.

§ 4. 1. Polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela.

2. Jeżeli w ciągu 30 dni od daty złożenia polecenia przelewu w banku nie nastąpi obciążenie z tego tytułu rachunku dłużnika, bank zwraca dłużnikowi polecenie przelewu.

3. Przepis § 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Faktury końcowe z tytułu wykonanych robót budowlano-montażowych regulowane są przy pomocy polecenia przelewu, przy czym zapłata powinna nastąpić w terminie 20 dni od daty otrzymania przez dłużnika dokumentów rozliczeniowych.

§ 5. 1. Zobowiązania wynikające z periodycznych dostaw, robót i usług mogą być regulowane w drodze rozliczeń planowych.

2. Regulowanie zobowiązań w ramach rozliczeń planowych następuje w ustalonych umową okresach i w sumach — niezależnie od wartości dostarczonych towarów bądź świadczonych robót lub usług.

3. Wyrównanie rozliczeń na podstawie otrzymanych faktur następuje co miesiąc. Strony mogą w drodze umowy termin ten skrócić.

4. Regulowanie zobowiązań z tytułu rozliczeń planowych następuje przy pomocy polecenia przelewu.

§ 6. 1. Płatności wynikające z wzajemnych stałych świadczeń w zakresie dostaw robót lub usług mogą być regulowane w drodze okresowych rozliczeń saldami.

2. Ustalenie i rozliczenie salda następuje co miesiąc. Strony mogą w drodze umowy termin ten skrócić.

3. Regulowanie zobowiązań z tytułu rozliczanych sald następuje przy pomocy żądania zapłaty lub polecenia przelewu.

§ 7. 1. Czek rozrachunkowy służy tylko do rozrachunku księgowego między kontrahentami i stanowi dyspozycję wystawcy czeku udzieloną bankowi dla obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz uznania tą kwotą rachunku odbiorcy czeku.

2. Na wniosek posiadacza rachunku bank może potwierdzić czek rozrachunkowy rezerwując jednocześnie ze środków posiadacza rachunku odpowiednią kwotę na pokrycie czeku.

3. Na wniosek posiadacza rachunku bank może wydać limitowaną książeczkę czeków rozrachunkowych, rezerwując jednocześnie ze środków posiadacza rachunku kwotę odpowiadającą limitowi określone w książeczce. Czeki z limitowanej książeczki czekowej mogą być wystawione jedynie w ramach limitu określonego w książeczce.

4. Czeki z limitowanych książeczek czekowych mogą być użyte jedynie dla rozliczeń z jednostkami wymienionymi w książeczce.

§ 8. 1. Termin ważności czeków potwierdzonych oraz czeków z limitowanych książeczek czekowych wynosi 10 dni od dnia wystawienia czeku. Po upływie tego terminu bank nie przyjmuje czeków do realizacji.

2. Termin ważności limitowanej książeczki czekowej wynosi 3 miesiące licząc od daty ustalenia limitu.

§ 9. 1. Rozliczenie za pomocą akredytywy polega na pokrywaniu określonych płatności przez bank ze środków dłużnika z zachowaniem warunków ustalonych przez dłużnika.

2. Termin ważności akredytywy liczy się od daty otwarcia i wynosi 30 dni. W uzasadnionych wypadkach bank dłużnika może termin ten przedłużyć.

§ 10. 1. Niezależnie od form przewidzianych w poprzedzających przepisach strony mogą — w porozumieniu z właściwymi bankami — dokonywać rozliczenia wzajemnych wierzytelności z tytułu dostaw, robót i usług w drodze ich potrącenia (kompensaty).

2. Banki mogą również z własnej inicjatywy przeprowadzać kompensaty wzajemnych, bezspornych wierzytelności (zaakceptowane żądania zapłaty, złożone polecenia przelewu jednostek gospodarki uspołecznionej z tytułu dostaw, robót i usług).

§ 11. Szczegółowe zasady stosowania poszczególnych form rozliczeń ustala Prezes Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z dyrektorami innych banków.

§ 12. 1. W okresie do 31 grudnia 1958 r. nie wymagają akceptu:

- a) żądania zapłaty z tytułu należności za następujące rodzaje dostaw, usług i robót:
  - 1) gaz, para, sprężone powietrze,
  - 2) energia elektryczna i ciepła,
  - 3) staryfowane usługi komunalne.
  - 4) węgiel kamienny i brunatny, brykiety z węgla kamiennego i brunatnego oraz koks,

- 5) podpalki „Lofix”, łupki węglowe, pył modelarski,
- 6) dostawy zwierząt rzeźnych dokonywane przez jednostki podległe Centrali Rolniczych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” na rzecz jednostek podległych Centralnemu Zarządowi Gospodarki Zwierzętami Rzeźnymi w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu,

- 7) dostawy zwierząt rzeźnych dokonywane przez jednostki podległe Centralnemu Zarządowi Gospodarki Zwierzętami Rzeźnymi na rzecz jednostek podległych Centrali Rolniczych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”,

- 8) usługi deratyzacyjne, dezynsekcyjne, dezynfekcyjne zakładów dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji oraz Centrali Zwalczania Szkodników Zbożowo-Mącznych,

- 9) usługi biur dozoru technicznego z tytułu dozoru technicznego,

b) żądania zapłaty obejmujące:

- 1) opłaty pocztowe, telekomunikacyjne, radiowe i telewizyjne.

- 2) kary pieniężne za naruszenie obowiązku racjonalnego i oszczędnego użytkowania energii elektrycznej i ciepłej wymierzone prawomocnie jednostkom gospodarki uspołecznionej,

- 3) należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za nie wypłacone lub wypłacone nieprawidłowo przez zakłady pracy zasiłki pieniężne oraz z tytułu należnych składek ubezpieczeniowych,

- 4) należności spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych z tytułu nieściągnięcia zaliczek kontraktacyjnych,

- 5) należności z tytułu niższej wartości zbóż,

- 6) ujemne różnice budżetowe, powstające przy przecenie towarów,

- 7) rozliczenia wyrównawczych różnic cen w przemyśle chemicznym.

2. Przy inkasie żądań zapłaty opartych na fakturach za roboty budowlano-montażowe będzie stosowana w okresie do 30 czerwca 1959 r. zasada, że niezgłoszenie odmowy akceptu w okresie 5 dni roboczych od daty wysłania przez bank wezwania do zapłaty będzie równoznaczne z zaakceptowaniem żądania zapłaty.

3. Rozliczenia rolniczych spółdzielni produkcyjnych będą w okresie do 30 czerwca 1959 r. przeprowadzane na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

4. Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące terminu płatności stosuje się do wszystkich rozliczeń za dostawy, roboty i usługi (z wyjątkiem rozliczeń realizowanych w trybie inkasa bankowego) bez względu na termin ich wykonania, jeżeli dokumenty rozliczeniowe zostały wysłane do płatnika przez wierzyciela po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

5. Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące terminu płatności i formy akceptu stosuje się do rozliczeń za dostawy, usługi i roboty realizowane w trybie inkasa bankowego bez względu na termin ich wykonania, jeżeli dokumenty rozliczeniowe zostały złożone w banku (wysłane do banku) przez wierzyciela po dniu 15 września 1958 r.

6. Żądania zapłaty z wyjątkiem żądań zapłaty z tytułu należności za dostawy, usługi i roboty wymienione w § 12 ust. 1, złożone w banku (wysłane do banku) przez wierzyciela

ciela do dnia 15 września 1958 r. uważa się za zaakceptowane, o ile dłużnik nie zgłosił odmowy akceptu w ciągu 5 dni roboczych od dnia wysłania przez bank wezwania do zapłaty. Bank może przedłużyć ten termin do 7 dni roboczych, gdy siedziba płatnika jest znacznie oddalona od banku. Powyższy termin dla jednostek budżetowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych oraz dla państwowych gospodarstw rolnych (bez względu na przynależność resortową), organizacji politycznych, zawodowych i społecznych wynosi 10 dni kalendarzowych.

7. Przy pokrywaniu z rachunku płatnika żądań zapłaty i poleceń przelewu, których termin płatności upłynął przed

dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, bank pobiera od płatnika kary za zwłokę za okres do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia według przepisów dotychczasowych.

8. Nie pokryte żądania zapłaty, których termin płatności upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, bank zwraca wierzycielowi po upływie 30 dni od tej daty.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 18 sierpnia 1958 r.

Minister Finansów: w z. *J. Kole*